

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับความเป็น
องค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา
The Relationship Between Creative Leadership of Administrators
and Learning Organization of Islamic Private Schools Under
the Office of Private Education, Songkhla Province

¹อารีณา หมัตโต๊ะบวช Areena Madtohbuat

²ตริยภูมิษฐ์ ตริตธิศวร Tripumin Tritrishual

^{1,2}มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

^{1,2}Hatyai University

¹Corresponding author, e-mail: rutchatat@hu.ac.th

Received September 7, 2024; Revised September 28, 2024; Accepted: September 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา 2) ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา การศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนา ใช้แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 1 เท่ากับ .933 และตอนที่ 2 เท่ากับ .904 รวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอน จำนวน 285 คน โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน สุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียนโดยใช้วิธีการเทียบสัดส่วน และการวิธีสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีจับสลากแบบไม่ใส่คืน จากผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัวอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนั้นมียุทธศาสตร์อยู่ในระดับมากทั้งหมดได้แก่ ด้านความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านทำงานเป็นทีม ด้านวิสัยทัศน์ และด้านความคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ 2. ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ รองลงมาคือ พลวัตแห่งการเรียนรู้ การให้อำนาจและสร้างความสามารถให้กับบุคลากร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ การจัดการความรู้ และการปรับเปลี่ยนองค์กร 3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะ

ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารทุกคู่มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์; องค์การแห่งการเรียนรู้; โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

Abstract

The objectives of this research were study to 1) the creative leadership of administrators of private Islamic schools; under the Office of Private Education, Songkhla Province 2) The learning organization of private Islamic schools. Under the Office of Private Education, Songkhla Province 3) The relationship between the creative leadership of administrators and the learning organization of private Islamic schools. This study used a descriptive research method. Using a 5-level estimation questionnaire, the reliability of part 1 of the questionnaire was .933 and part 2 was .904. Data were collected from 285 teachers using the proportionality method. and a simple random method by means of drawing lots without returning them. The research results were found that: 1. Creative leadership of administrators of private Islamic schools under the Office of Private Education, Songkhla Province, the overall level is at a high level. When considering each aspect, it was found that flexibility and adaptability were at the highest level. In addition, the averages were all at a high level, arranged in order of averages from highest to lowest as follows: Individuality Teamwork Vision and creativity respectively. 2. The learning organization of private Islamic schools under the jurisdiction of the Songkhla Provincial Private Education Office Overall, it is at a high level. When considering each aspect, it was found that the learning organization of most private Islamic schools was at the highest level in the use of modern technology, followed by the dynamism of learning. Empowering and building capacity for personnel and the area with a high average level is knowledge management. and organizational change. 3. The relationship between the creative leadership of administrators and the learning organization of private Islamic schools. under the Office of Private Education, Songkhla Province, it was found that the relationship between the creative leadership of every pair of executives was positively related with statistical significance at the .001 level, with a high level of relationship.

Keywords: Creative leadership; The learning organization; Islamic Private Schools

บทนำ

การขับเคลื่อนและพัฒนาสถานศึกษาผู้บริหารจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางการศึกษาของสถานศึกษาและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้ภาวะผู้นำ ความสำเร็จของ

ผู้บริหารจึงขึ้นอยู่กับการใช้การบริหาร การใช้ภาวะผู้นำในสถานการณ์ต่างๆ ที่ไม่สามารถศึกษาได้จากตำราเพียงอย่างเดียว และไม่มีแบบผู้นำที่ใช้ได้ดีที่สุดในทุกสถานการณ์ สอดคล้องกับ Guilford, J. P. ที่กล่าวถึงผู้บริหารขององค์กรจะต้องมีกระบวนการทัศนวิสัยใหม่ทางการบริหารและมีภาวะผู้นำที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เพราะความคิดสร้างสรรค์นั้น เป็นระบบความคิดเชิงอเนกนัย (Divergent Thinking) ของมนุษย์นั้นคือ การคิดที่มนุษย์เราสามารถที่จะคิดเรื่องเดียวกันนั้นได้หลายทิศทาง หลายแง่มุมและได้กว้างไกล ซึ่งลักษณะการคิดเช่นนี้จะนำไปสู่ความคิดเชิงบวก เช่น การคิดประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่หรือการค้นพบวิธีแก้ปัญหาได้สำเร็จ ซึ่งการคิดเช่นนี้ เป็นกระบวนการทำงานของสมอง อย่างเป็นขั้นตอนและทักษะขั้นสูงของการคิด ประกอบไปด้วย การคิดริเริ่ม การคิดคล่อง การคิดยืดหยุ่น การคิดละเอียดลออ ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะสามารถค้นพบแนวคิดใหม่จากข้อมูลที่มีอยู่เดิม และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่ทุกคนมีอยู่เหมือนกันให้กลายเป็นรูปแบบ ความสัมพันธ์ใหม่ๆ ที่แตกต่างออกไปได้โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านสังคมและวัฒนธรรมที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ (Guilford, J. P., 1980, อ้างถึงใน ภาณุพงศ์ อุณชาติ และจุฬาพรณภรณ์ ธนะแพทย์, 2565)

การนำองค์การทางการศึกษาก้าวไปสู่ความเปลี่ยนแปลงนั้น องค์การต้องมีการปรับเปลี่ยนให้มีโครงสร้างที่เหมาะสม โรงเรียนที่จะสามารถก้าวไปสู่การเป็นองค์กรหรือโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ได้นั้นจะต้องมีโครงสร้างของหน่วยงานที่มีความยืดหยุ่น มีวัฒนธรรมการเรียนรู้ในองค์กร มีความรับผิดชอบและวิสัยทัศน์ร่วมกัน โดยมีลักษณะขององค์กร อาทิ การมีโครงสร้างที่เหมาะสม การมีวัฒนธรรมการเรียนรู้ขององค์กร การเพิ่มความรับผิดชอบต่องานให้แก่พนักงาน การเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนได้มีโอกาสแสดงศักยภาพ การใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ การทำงานเป็นทีม การทำงานแบบมีเครือข่าย เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดเรื่ององค์กรแห่งการเรียนรู้มาปรับใช้ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งในวงการด้านการศึกษา ดังเห็นได้จากการกำหนดพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หมวด 3 มาตรา 11 ระบุว่า “ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอโดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้องรวดเร็วและเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์ และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและมีการเรียนรู้ร่วมกัน” จากพระราชกฤษฎีกาฯ ดังกล่าวส่งผลให้ปัจจุบัน ได้เกิดแนวคิดในการบริหารองค์กรรูปแบบใหม่ที่สามารถตอบสนองความต้องการในการพัฒนาองค์กร รวมทั้งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือแนวคิดการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งหลายองค์กรได้พยายามส่งเสริมในการนำองค์ความรู้ต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงานและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น (ดิวิชา สังคหะ, 2559) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่เป็ยุคของการใช้ฐานความรู้ในการบริหารความเปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริลักษณ์ มีจันโท ที่พบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ศิริลักษณ์ มีจันโท, 2560) นอกจากนี้หนึ่งฤทัย เลี้ยงพันธุ์สกุล เสนอว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (หนึ่งฤทัย เลียงพันธุ์สุกุล, 2562)

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เป็นสถานศึกษาเอกชนประเภทหนึ่งที่มีความเหมาะสมกับชุมชน และได้รับความนิยมจากประชาชนในพื้นที่เพราะเป็นการจัดการศึกษาระหว่างวิชาศาสนา วิชาสามัญและวิชาชีพ โดยเน้นให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่มีลักษณะทางสังคมแบบพหุสังคม (Plural Society) กล่าวคือ มีประชากรประกอบด้วยชาวไทยพุทธเป็นส่วนน้อย และชาวไทยมุสลิมเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งชาวไทยมุสลิมนั้นมีระเบียบประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ และการปฏิบัติเป็นเอกลักษณ์ที่เด่นชัด เช่นเดียวกับโรงเรียนเอกชนสามัญสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดสงขลาซึ่งเป็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นหน่วยงานการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการจัดการศึกษาของเอกชนในจังหวัดสงขลา มีภารกิจหลักในการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับ เร่งรัด นิเทศ และติดตามการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยยึดแนวนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ และยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ประชาชนในพื้นที่ให้ความสำคัญ โดยนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในพื้นที่หรือชุมชนที่มีประชาชนนับถือศาสนาอิสลามเป็นจำนวนมาก

ดังนั้นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงมีความสำคัญที่จะส่งเสริมคุณภาพของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ในการใช้หลักในการบริหารงานมากขึ้น การที่ผู้บริหาร มีวิสัยทัศน์ทางการศึกษาใหม่ให้เป็นไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ก่อให้เกิดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่เกิดจากความคิดความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนย่อมส่งผลให้โรงเรียนนั้นเกิดความเจริญก้าวหน้า และสามารถพัฒนาต่อไปได้เต็มตามศักยภาพ ดังนั้นผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุงพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน และเพื่อสร้างความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,052 คน กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา จำนวน 285 คน ใช้แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) แต่ละข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตอนที่ 1 เท่ากับ .933 และตอนที่ 2 เท่ากับ .904 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลผ่าน Google Form

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบในแบบสอบถามในแต่ละชุด ได้จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

2.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นรายด้าน และโดยภาพรวม จากนั้นนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

2.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายด้าน และโดยภาพรวม จากนั้นนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลาโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามแบบของเพียร์สัน (Pearson) สำหรับหลักเกณฑ์ความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) มีดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่า +1 ถึง -1 โดยมีเกณฑ์กว้างๆ ดังนี้

ค่า r อยู่ในช่วง 0.81-1.00 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก

ค่า r อยู่ในช่วง 0.61-0.80 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ค่า r อยู่ในช่วง 0.41-0.60 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่า r อยู่ในช่วง 0.21-0.40 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ
ค่า r มีค่าไม่เกิน 0.20 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่า 0 ถือว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรง
หาค่า r มีค่าเป็น บวก (+) หมายถึง ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันทางบวก เนื่องจากคะแนน 2 ชุด มีการแปรผันร่วมกันในทิศทางเดียวกัน
หาค่า r มีค่าเป็น ลบ (-) หมายถึง ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันทางลบ เนื่องจากคะแนน 2 ชุด มีการแปรผันร่วมกันในทิศทางตรงข้ามกัน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลาโดยภาพรวม และรายด้านในและรายข้อ แสดงไว้ในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา โดยภาพรวม

(n=285)			
ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. วิสัยทัศน์	4.43	0.33	มาก
2. ความคิดสร้างสรรค์	4.42	0.28	มาก
3. ความยืดหยุ่นและการปรับตัว	4.51	0.20	มากที่สุด
4. ทำงานเป็นทีม	4.46	0.26	มาก
5. ความเป็นปัจเจกบุคคล	4.47	0.30	มาก
รวม	4.46	0.24	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.46$, S.D.= 0.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$, S.D.= 0.20) นอกจากนั้นค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดหมดสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ด้านความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{X}=4.47$, S.D.= 0.30) ด้านทำงานเป็นทีม ($\bar{X}=4.46$, S.D.= 0.26) ด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{X}=4.43$, S.D.= 0.33) และด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.42$, S.D.= 0.28) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลาโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา โดยภาพรวม

(n=285)

ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. พลวัตแห่งการเรียนรู้	4.54	.20	มากที่สุด
2. การปรับเปลี่ยนองค์กร	4.44	.24	มาก
3. การให้อำนาจและสร้างความสามารถให้กับบุคลากร	4.51	.25	มากที่สุด
4. การจัดการความรู้	4.44	.27	มาก
5. การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่	4.58	.30	มากที่สุด
รวม	4.50	.20	มาก

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานของครูกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันแสดงดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา โดยจำแนกเป็นรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหาร	ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม					รวม (y)
	ด้าน	ด้านการ	ด้านการให้	ด้านการ	ด้านการ	
	พลวัตแห่ง	ปรับเปลี่ยน	อำนาจและ	จัดการ	ใช้	
	การเรียนรู้	องค์กร	สร้าง	ความรู้	เทคโนโลยี	
ของผู้บริหาร			ความสามารถ		สมัยใหม่	
	(y ₁)	(y ₂)	ให้กับ	(y ₄)	(y ₅)	
			บุคลากร			
1. วิสัยทัศน์(x ₁)	.605***	.503***	.580***	.680***	.631***	.756***
2. ความคิดสร้างสรรค์ (x ₂)	.511***	.628***	.641***	.688**	.562***	.764***
3. ความยืดหยุ่นและการ ปรับตัว(x ₃)	.466***	.407***	.421***	.461***	.506***	.570***
4. ทำงานเป็นทีม (x ₄)	.554***	.517***	.548***	.648***	.537***	.705***
5. ความเป็นปัจเจกบุคคล (x ₅)	.584***	.622***	.621***	.694***	.660***	.804***
รวม (x)	.639***	.631***	.664***	.750***	.681***	.848***

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความตระหนักต่อการเปลี่ยนแปลงในภาวะปัจจุบัน โดยมักแสดงภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มาปรับประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาไปสู่การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของขวัญฤทัย ภู่อาระ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวมมีอยู่ในระดับมาก (ขวัญฤทัย ภู่อาระ, 2562) และยังสอดคล้องกับกบรอชียะห์ ลาเต๊ะ ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานีในภาพรวมและในรายด้าน อยู่ในระดับมาก (รอชียะห์ ลาเต๊ะ, 2561)

2. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทางสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา ได้ให้การสนับสนุนส่งเสริม เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลาได้มีเครือข่ายการรวมตัวของสถานศึกษาอย่างไม่เป็นทางการ และเป็นทางการในรูปแบบศูนย์เครือข่ายทำให้เอื้อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงส่งผลให้การทำงานในโรงเรียนมีบรรยากาศของความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับสอดคล้องกับนาถนารี ชนะผล และคณะ ที่ศึกษาสภาพและปัญหาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า สภาพความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนทั้งโดยรวม อยู่ในระดับมาก (นาถนารี ชนะผล และคณะ, 2562)

3. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารทุกคู่มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารเป็นรายด้านกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่า ด้านความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านทำงานเป็นทีม และด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัวในระดับสูง สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย และแสดงให้เห็นว่าหากผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในระดับมาก โรงเรียนจะมีความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับมากด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อยู่ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกปัจจุบันจึงจำเป็นต้องการการปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพทางสังคมตลอดเวลา ภาวะผู้นำเชิง

สร้างสรรค์มีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา คือ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สอดคล้องกับสุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ ที่กล่าวว่า ในยุคเศรษฐกิจสารสนเทศ องค์กรที่จะประสบผลสำเร็จ จะต้องมีการดำเนินงานโดยใช้ความรู้เป็นฐาน (Knowledge Based Organizational Management) ต้องปรับตัวให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง (Learning Organizational) ต้องสร้างความท้าทายให้กับผู้นำในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำที่มีความสามารถในการคาดการณ์ล่วงหน้า และผู้นำในการสร้างวัฒนธรรมใหม่โดยทำให้ทุกคนสามารถแสดงภาวะผู้นำได้อย่างกว้างขวาง ทั้งทั้งสถานศึกษา (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2559) และสอดคล้องกับรุ่งนภา จันทรลี ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (รุ่งนภา จันทรลี, 2562)

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารทุกคู่มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารเป็นรายด้านกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่า ด้านความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านทำงานเป็นทีม และด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัวในระดับสูง ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา

บทสรุป

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารทุกคู่มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารเป็นรายด้านกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่า ด้านความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านทำงานเป็นทีม และด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ในระดับสูง เมื่อพิจารณาค่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เป็นรายคู่ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารด้านความเป็นปัจเจกบุคคล กับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้านการจัดการความรู้ในระดับสูงสุด รองลงมาได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารด้านความคิดสร้างสรรค์ กับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้านการจัดการความรู้ และภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารด้านวิสัยทัศน์กับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้านการจัดการความรู้ ส่วนคู่ที่มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำสุด คือภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว กับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรพัฒนาตนเอง และกระบวนการบริหารจัดการโรงเรียนด้วยการส่งเสริมบรรยากาศแห่งการค้นคว้า การประดิษฐ์คิดค้น การทดลอง และกล้าคิด กล้าทำ ในสิ่งใหม่ ๆ การกระตุ้นให้ครูและบุคลากรเกิดความคิดสร้างสรรค์ คิดนอกกรอบในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ ตลอดจนการตัดสินใจที่รอบคอบซึ่งผ่านการคิดและแก้ปัญหาในการทำงานอย่างเป็นระบบ บนพื้นฐานของเหตุและผล

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรพัฒนาตนเอง และกระบวนการบริหารจัดการโรงเรียนด้วยการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การประสานความร่วมมือระหว่างฝ่ายต่าง ๆ โดยยึดเป้าหมายของโรงเรียนเป็นหลัก การส่งเสริมให้บุคลากรได้รับโอกาสในการเรียนรู้ และปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้เรียนรู้วิธีการปฏิบัติงานจากความสำเร็จและความล้มเหลวของผลงาน

1.3 หากผู้บริหารโรงเรียนต้องการให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา เป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น ควรที่ยกระดับความเป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ด้านต่าง ๆ เช่น ความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านทำงานเป็นทีม ด้านวิสัยทัศน์ และด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยแสดงพฤติกรรมการบริหาร อาทิเช่น เปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างของครู และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย สนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาท เป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกัน

การติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการสะท้อนผลงานอย่างเป็นระบบครบวงจร PDCA เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ กับความเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ในสังกัดหรือเขตพื้นที่อื่นๆ เพื่อนำข้อมูลมาปรับใช้ในการพัฒนาการศึกษาต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในพื้นที่อื่นๆ

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาเอกชนในพื้นที่อื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญฤทัย ภูสาระ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ดิวิชา สังคะ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กรกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 1-13. *วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นาถนารี ชนะผล และคณะ. (2562). สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม์*, 6(4): 1688-1689.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 7) กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภาณุพงศ์ อุนชาติ และจุฬาพรรณภรณ์ ธนะแพทย์. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักพรหมวิหาร 4. *วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี*, 5(2): 222-236.
- รอชียะห์ ลาเต๊ะ. (2561). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี. *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.
- รุ่งนภา จันทรลี. (2562). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. *วิทยานิพนธ์ค.ม.* มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ศิริลักษณ์ มีจันท. (2560). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. *วิทยานิพนธ์ค.ม.* มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2559). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. *วารสารการบริหารการปกครอง*,
5(2): 64-72.
- หนึ่งฤทัย เลี้ยงพันธุ์สกุล. (2562). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็น
องค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา
เขต 3. *สารนิพนธ์ ศษ.ม.* มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

